

Laurynas Kasčiūnas: „Būkime pasirengę ginti savo šeimą, savo kraštą“

*Krašto apsaugos ministras Laurynas Kasčiūnas įsitikinęs, kad gintis pasirengę piliečiai yra didžiulė jėga priešui atgrasyti.
Banguolės Alekniėnės-Andrijauskės nuotrauka*

Krašto apsaugos ministro Lauryno Kasčiūno viešnage Kupiškyje balandžio 17 dieną sulaukė nemažo kupiškėnų susidomėjimo. Jie kvieisti su svečiu padiskutuoti, kaip gins Kupiškį atėjus X dienai. Šią diskusiją inicijavo Savivaldybė, rengianti ne

pirmą paskaitą saugumo tema.

Svečias aptarė svarbiausias krašto apsaugos aktualijas ir pristatė, kaip taikos metu veiks komendantūros, kaip šalies gynyboje galės dalyvauti kiekvienas pilietiškai nusiteikęs gyventojas.

Nukelta į 5 p.

Laurynas Kasčiūnas: „Būkime pasirengę ginti savo šeimą, savo kraštą“

Atkelta iš 1 p.

BanquoLė

ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

APIE PRIORITETUS IR FINANSUS

Susitikimo pradžioje L. Kasčiūnas sakė, kad visada malonu būti mamos gimtajame krašte. Jam įstrigusi viena vasara, kai būdamas gal šešerių metų, apsilankė prie Kupiškio marių. Čia tada buvo irklavimo bazė, kur jo tėvas treniravo savo sportininkus.

„Mamos jau nebeturiu. Bet dažnai pasižiūriu nuotraukas su ja iš laiko Kupiškyje“, – teigė ministras.

Jis į susitikimą atvyko šiek tiek pavėlavęs, nes dalyvavo derybose dėl gynybos finansavimo. Sakė, kad darbo tempas didelis. Jaučiasi lyg eiti savo pareigas ne trečią savaitę, o tris mėnesius.

„Atėjau į šį postą su savo prioritetais. Žinoma, vokiečių brigados priėmimas Lietuvoje išlieka nekvestionuojamas dalykas. Dalis jos jau atvyko.

Tai nebegrįžtamas procesas, paremtas NATO planais turėti Rytiniame flange tiek pajėgų, kad būtų atgrasytas priešas.

Kai čia atvyks visa vokiečių brigada, bus didžiulis atgrasyimo efektas.

Kad į Lietuvą ateina milžiniška „Rheinmetall“ kompanija, ketinanti čia gaminti artilerijos amuniciją, reiškia, kad vokiečiai mus traktuoja kaip šalį, kuri gali daryti rimtą verslą, gaminti. Tai suvokimas, kad būsimie apginti, kad ginsimės, kad esame integrali NATO dalis“, – kalbėjo L. Kasčiūnas.

Pasak jo, vokiečių brigados priėmimui reikės daug pinigų, bet jie išdėstyti per 15 metų.

Bus viešo ir privatus verslo koncepcija, kai verslas už savo pinigų pastato, o valstybė po to moka per daug metų dalimis ir taip gali suvaldyti finansų poreikį. Tokiu būdu patatytai trys kariniai miesteliai.

„Bet pinigų vis tiek reikia, nes visiško operacinio pajėgumo vokiečių brigadą norima turėti 2027 metais.

Antra kryptis, kuriai reikės resursų, pasak L. Kasčiūno, karinio rezervų rengimas.

„Lietuvos ginkluotąsias pajėgas matau ne tik kaip reguliarią kariuomenę, kaip krašto apsaugos savanoriškas pajėgas, bet ir kaip sutelktą, organizuotą karinį rezervą. Aktyviojo rezervu turime apie 30 tūkst., yra apie 80 tūkst. parengto rezervu karių, kurie tarnavo Lietuvos kariuomenėje anksčiau nei prieš dešimt metų.

Jie ten įgytus įgūdžius primiršę, bet juos turėjo, ir šiems kariams reikia suteikti vietą ginkluotoje gynyboje.

Jų apginklavimas, ekipavimas irgi yra kryptis, kuriai reikia papildomų lėšų.

Taip pat per tris mėnesius stengsimės sustiprinti pasienį. Bus vietomis padaryti tam tikri

Krašto apsaugos ministras Laurynas Kasčiūnas tvirtina, kad iš ukrainiečių patirties matyti, kaip svarbu plėtoti oro gynybą. Autorės nuotraukas

inžineriniai sprendimai. Bandau paspartinti kontrmobilių priemonių – gelžbetonio ežių, cementinių blokų, „ispaniškų arklų“, „drakono dantų“ ir panašių priemonių įsigijimą. Jų reikia turėti kuo daugiau. Taip pat svarbu pasienyje ir minos.

Visa tai kilus grėsmei bus galima sutelkti prie arterijų, kur gali eiti priešas“, – kalbėjo krašto apsaugos ministras.

L. Kasčiūnas sakė, kad sieks paspartinti modernaus kario programą, kad karys turėtų modernų ginklą, gerą šalmą, kovinę liemenę, lazerį, naktinio matymo prietaisą. Tam reikia 25 tūkst. eurų.

Jei dar bus atidaryta dronų programa, tai gynybai skiriamos šalies lėšos galėtų siekti 2,90 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), o šiuo metu yra 2,52 proc. BVP.

Tam reikia surasti lėšų. Baigiasi bankų solidarumo mokestis.

Jis sudarė 0,25 proc. Jei nieko nedarysime, tai, anot ministro, grįšime prie bazinio 2,52 proc. BVP, skiriamų gynybai finansuoti.

Tokių lėšų nepakanka. Reikėtų bent 3 proc. BVP skirti krašto apsaugai.

APIE DIVIZIJĄ IR ORO GYNYBĄ

L. Kasčiūnas papasakojo, kad šiek tiek modifikavo lietuviškos divizijos pasiūlymus ir kryptis. Ši divizija įtraukta į sąjungininkų gynybos planus.

Divizija bus pradėta kurti nuo mažiau resursų reikalaujančios 15 tankų kuopos. Daugiau dėmesio

bus skiriama oro gynybai. Dabar turime NATO oro policiją ir vidutinio nuotolio oro gynybos sistemą „Nasams“.

2026 metais suplanuota pirkti dar vieną tokią sistemą. Ji gali numušti kruizines raketas, įvairius orlaivius, bet negali numušti balistinių raketų. Tokias raketas numušia oro gynybos sistema „Patriot“. Tik ji kainuoja 1,5 milijardo eurų, o Lietuvos gynybos biudžetas yra šiek tiek per 2 milijardus eurų.

Tolimojo nuotolio oro gynybos sistemų tikimasi pritraukti per rotacinę gynybos modelį. Esant krizei situacijai pagal NATO planus tokios oro gynybos sistemos turėtų prislinkti arčiau prie Lietuvos.

Svečias pabrėžė, kad oro gynyba yra labiausiai plėtotina visame NATO aljanse. Ukrainiečių pamoko rodo, kaip svarbu ginti savo oro erdvę, miestus.

L. Kasčiūnas informavo, kad jau sutarta, kaip būtų galima gynybai gauti apie 200 milijonų eurų. Verslas sutiko, kad 1 proc. bus padidintas pelno mokestis, bus atsakyta kai kurių lengvatų. Ministrė Pirmininkė per savaitę ar dvi savaites turėtų pateikti visą savo pasiūlymų paketą šiuo klausimu.

KAS STIPRINS UŽNUGARĮ

Krašto apsaugos ministras teigė, kad gynyba ne tik sunkioji karo technika, oro gynybos sistemos, ne tik kariuomenė ir NATO gynybos planai.

Gynyba yra ir visuomenės at-

sparumas, įsitraukimas ir žinojimas, ką daryti vienokio ar kitokio scenarijaus atveju.

„Ukrainiečiai iš savo karčios patirties sakė, kad formuotume visas užnugario struktūras taikos metu. Jie to ėmėsi tik karui prasi-dėjus ir tam prireikė trijų mėnesių.

Stiprus užnugaris kilus karui labai svarbus. Blokavimo postai, žmonių evakuacijos planų įgyvendinimas, kova su diversinėmis grupėmis, strateginių objektų, tiltų apsauga.

Tam nereikia profesionalaus kario įgūdžių.

Reikia žmonių, turinčių vieną kitą teritorinės gynybos įgūdį.

Karo komendantūros taikos metu ir bus tam skirtos, kad būtų sukurta aiški užnugario sistema.

Visiems aktualu, kaip ginsime Kupiškį, Biržus ir kitus miestelius“, – kalbėjo L. Kasčiūnas.

Pasak jo, anksčiau vyravo nuostata, kad karo komendantūros aktyvuojamos karo padėties metu. Jas aktyvuoti taikos metu – tai galimybė pilietiškiems asmenims atrasti vietą gynybos sistemoje ir pritraukti kuo daugiau įsienio pajėgų žmonių.

KAIP TAI FUNKCIONUOS

Lietuvoje, anot ministro, yra 27 karo komplektavimo tarnybos, kurios užsiima šauktinių šaukimu į karo tarnybą. Jos atliks ir karo komendantūros funkciją, bus re-alūs komendantiniai štabai. Jie pradės organizuoti užnugarį. Čia gyventojai galės kreiptis rūpimais klausimais.

Krašto apsaugos savanorių pajėgos nebus tiesiogiai priskirtos komendantiniam vienetui, bet užsienio rezervu karių mokymu, treniravimu, reikiamų įgūdžių stiprinimu. Parengto rezervu yra apie 80 tūkst. Tai piliečiai, atitarnavę Lietuvos kariuomenėje anksčiau nei prieš dešimt metų. Dalis jų, tiek, kiek reikės kariuomenei, bus kviečiama į komendantines pratybas iki 10 dienų per metus.

Komendantūrų ramstis bus ir komendantiniai šauliai, ir visi kiti Lietuvos piliečiai, nepriskirti kariniam ar civiliniam mobilizacijos rezervui.

„Gegužės 1 dieną paskelbsime registraciją. Pilietiškausi nusiteikę, norintys įgyti teritorinės gynybos

įgūdžių žmonės galės ateiti į komendantūras ar registruotis jose internetu.

Jiems bus rengiamos pratybos, pokalbiai, bus pasidalijamos pareigos, apžiūrimi specifiniai rajono objektai. Piliečiai galės registruotis iki rugpjūčio 31 dienos. Kasmet komendantūros kvies registruotis. Komendantinio vieneto kariai turės savo skiriamuosius ženklus. Kupiškyje komendantūros nebus. Kupiškėnai turėtų registruotis Rokickio karo komendantūroje.

Taip atsiras sąveika tarp savignyos ir ginkluotų pajėgų. Savivaldybės į komendantinį vieneta galės kreiptis pagalbos ne tik karo, bet ir kokios nors ekstremalios situacijos atveju“, – kalbėjo L. Kasčiūnas.

Pasak jo, priešas tautos valios priešintis nepalauš, jei turėsime daug patriotiškai nusiteikusių žmonių, turinčių karinių įgūdžių, žinančių savo vietą gynyboje. Tai didžiulė jėga priešui atgrasyti. Bū-kime pasiruošę ginti savo šeimą, savo kraštą.

NESKAIČIUOKIME METŲ

Diskusijos dalyviai išsakė savo įžvalgas, iš kur būtų galima gauti papildomų lėšų gynybai.

Buvo nuogastaujančių, kad tokie karinio rengimo planai neliktų vien tik gražiai surašyti popieriuje. Žmonės domino, kada gali kilti karas su Rusija. Vis atsiranda kalbančių, kad tai gali nutikti po trejų, penkerių ar dešimties metų.

„Neskaičiuokime, kiek metų gali būti iki galimo konvencinio karo. Aš siūlau būti stipriems, kad galėtumėte kontroliuoti procesą kartu su sąjungininkais.

Esame žvalgybinėje bendruomenėje ir dėl to būkite ramūs, nes gana anksti apie tai žinosime.

Bus telkiamos atgrasyimo pajėgos, nebereikės vieniems gintis laukiant pastiprinimo. Antra vertus, jie stiprij nepuls.

Kita kalba hibridinis karas be tikslo okupuoti.

Tai gali būti visokios diversijos prieš strateginius objektus, visokių neramumų kurstymas, norint sukelti sumaištį. Tokiais atvejais turėsime apsiginti patys. Prireikus įsijungtų pasieniečiai, greitojo reagavimo pajėgos, „Aras“, – kalbėjo L. Kasčiūnas.

Susitikime su krašto apsaugos ministru dalyvavo ne tik kupiškėnai, bet ir žmonės iš Biržų.